

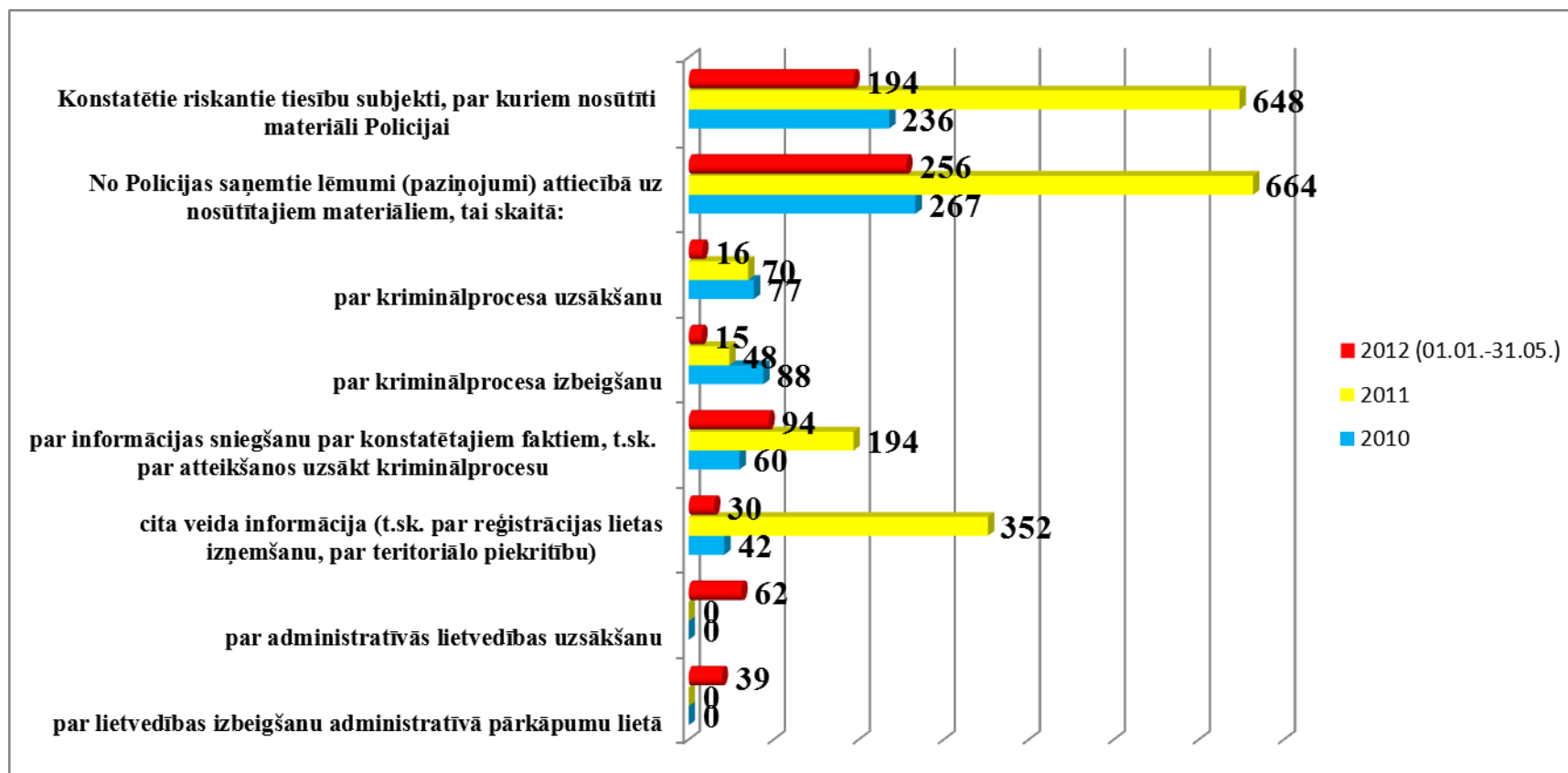
- 1. Vai parakstu viltošana ir ilgstošs noziedzīgs nodarījums – vai ir pareizi atteikt uzsākt kriminālprocesu, pamatojoties uz noilguma iestāšanos?**
- 2. Vai ir pareizi, ka tiesībaizsardzības iestādes parakstu viltošanu kvalificē kā administratīvo pārkāpumu?**

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs (turpmāk – Reģistrs) regulāri saņem iesniegumus, kuri satur informāciju par fiktīva uzņēmuma pazīmēm. Reģistrs šādos gadījumos vēršas Valsts policijā ar lūgumu izvērtēt, vai ir uzsākams kriminālprocess (sīkāk skatīt tabulu Nr.1). Kā redzams tabulā Nr.1, piemēram, 2011.gadā Reģistrs sniedzis Valsts policijai informāciju par 648 subjektiem, attiecībā uz kuriem saņemta informācija par dokumentu viltošanu. Valsts policija savukārt uzsākusi kriminālprocesu tikai 70 gadījumos, 48 gadījumos uzsākto kriminālprocesu izbeigusi, bet 194 gadījumos atteikusi kriminālprocesa uzsākšanu, pārsvarā pamatojot to ar noilguma iestāšanos (Valsts policijas lēmumu paraugus sk. 2.pielikumā). Taču dokumentu viltojuma sekas ir ilgstošas gan pret cietušo, gan pret trešajām personām, gan arī pret Reģistru, jo publiskā reģistrā tiek norādītas patiesībai neatbilstošas ziņas un trešajām personām ir pieejami subjekta reģistrācijas lietā īsto dokumentu vietā – viltotie dokumenti. Tādēļ rodas šaubas, vai lielais skaits lēmumu par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu noilguma dēļ ir pamatots. Nepieciešams izvērtēt, vai parakstu viltošana ir ilgstošs noziedzīgs nodarījums un vai ir pareizi atteikt kriminālprocesa uzsākšanu, pamatojot to ar noilguma iestāšanos.

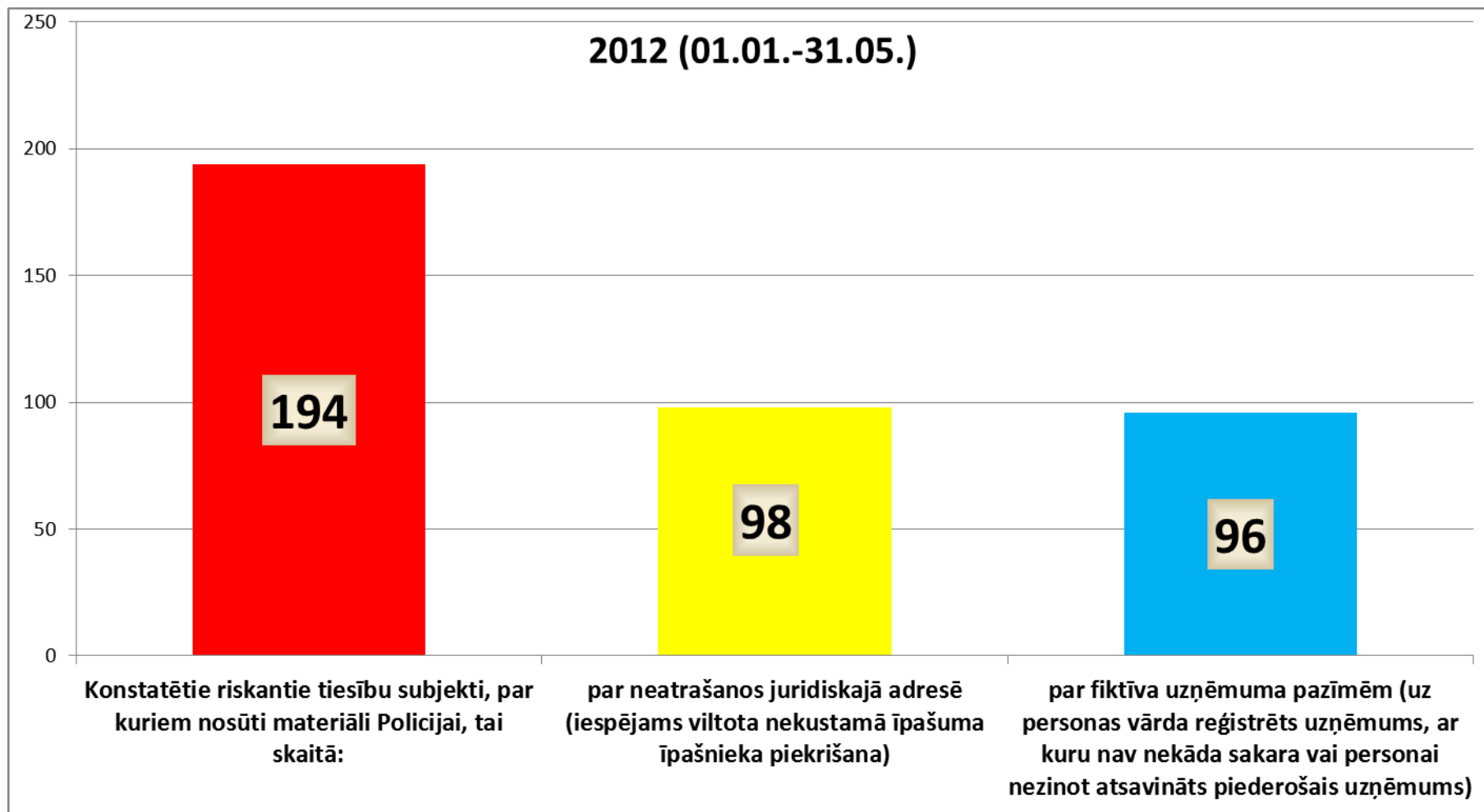
Statistikas dati tabulā Nr.2 liecina, ka šā gada pirmo piecu mēnešu laikā Reģistrs pārbaudes veikšanai Valsts policijai ir nosūtījis informāciju par 98 subjektiem, attiecībā uz kuriem saņemtā informācija norāda uz parakstu viltošanas faktu uz nekustamā īpašuma īpašnieka piekrišanas. Savukārt no Valsts policijas šā gada pirmajos piecos mēnešos Reģistrs saņēmis 62 paziņojumus par lietvedības uzsākšanu un 39 paziņojumus par lietvedības izbeigšanu administratīvā pārkāpuma lietā saistībā ar parakstu viltošanas faktu uz nekustamā īpašuma īpašnieka piekrišanas (tabula Nr.1). Tas nozīmē, ka Valsts policija visbiežāk parakstu viltošanu nekvalificē kā kriminālpārkāpumu, bet tikai kā administratīvo pārkāpumu. Reģistra ieskatā Krimināllikuma normu par dokumentu viltošanu nedrīkst iztulkot sašaurināti un kriminālatbildības vietā piemērot vieglāku - administratīvo atbildību. Minētā Valsts policijas pieeja provocē viltotājus uz jauniem nodarījumiem un vēl vairāk saasina problēmu. Tādējādi nepieciešams izvērtēt, vai ir pareizi, ka tiesībaizsardzības iestādes parakstu viltošanu kvalificē kā administratīvo pārkāpumu.

Ņemot vērā iepriekšminēto statistiku par neefektīvo lietu virzību Valsts policijā, protams, var apsvērt iespēju veikt grozījumus normatīvajos aktos, uzliekot par pienākumu visiem tiesību subjektiem iesniegt nekustamā īpašuma īpašnieka izsniegtu piekrišanu par juridiskās adreses reģistrāciju attiecīgajā īpašumā, kas būtu parakstīta ar drošu elektronisko parakstu vai apliecināta pie zvērināta notāra. Taču jāatzīmē, ka minēto grozījumu veikšana normatīvajos aktos uzliktu ievērojamu papildu administratīvo slogu labticīgām privātpersonām, kā arī Reģistram.

Tabula Nr.1. Statistika par informācijas nosūtīšanu Valsts policijai

Tabula Nr.2. Statistika par informācijas nosūtīšanu Valsts policijai 2012.gadā

1.lēmums. Par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu

Latvijas Republikas Iekšlietu ministrija
Valsts policija

Zemgales reģiona pārvalde
JĒKABPILS IECIRKNIS

KRIMINĀLPOLICIJAS NODAĻA

Kontroles datums 05.12. Kalniņa									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40

Brīvības iela 122, Jēkabpils, LV-5201, fakss 65231295, e-pasts kunc@jekabpils.vp.gov.lv tālr.65202603

20 11 .g. 14 . 11 Nr. 20/16-411-58954 Latvijas republikas Uzņēmumu reģistram

Uz 20 .g. . . . . Nr. . . . .

Pērses iela 2, Rīga, LV-1011

Paziņojums.

Paziņojam, ka 14.11.2011. VP Zemgales reģiona pārvaldes Jēkabpils iecirknī tika izskatīts Jūsu iesniegums daļā par to, ka SIA „ ” Reg. Nr. ” iespējams viltotajiem dokumentiem.

Pamatojoties uz KPL 373.p. un 377.p.1.d.2.p. ir pieņemts lēmums par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu, jo notikumā nav noziedzīga nodarījuma sastāva pēc Krimināllikuma 275.p.1.d..

Paskaidrojam, ka saskaņā ar KPL 373.p.5.d. minēto lēmumu Jums ir tiesības pārsūdzēt Jēkabpils rajona prokuratūrā 10 dienu laikā pēc šī paziņojuma saņemšanas.

Pielikumā: Lēmums par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu uz vienas lapas.

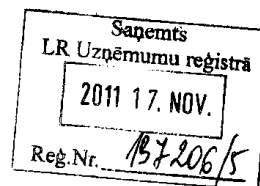
Nodaļas priekšniece

S.Krastiņa

A.Bērziņš
65202610

Pievienot lietvalstībai 22-10

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistra
Kontroles nodaļas vadītāja vietniece –
valsts notāre L. Kalniņa

22-11-2011.

LĒMUMS

Par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu

Jēkabpils

2011.gada 14.novembris

VP Zemgales reģiona pārvaldes Jēkabpils iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas inspektors A.Bērziņš, izskatot Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra iesniegumu, kurš VP RRP Rīgas centra iecirknī reģistrēts ar ENŽ Nr.7097 konstatēja:

07.11.2011. VP Zemgales reģiona Jēkabpils iecirknī ar ienākošo Nr.26139 tika saņemts no Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas centra iecirkņa izdalītais pārbaudes materiāls par SIA „ ” reģ.Nr. kas saņemts no LR Uzņēmumu reģistra.

Uzņēmumu reģistrā saņemts SIA „ ”, kas ir īpašuma pēc adreses Maskavas iela Rīga īpašnieks, valdes priekšsēdētāja A R iesniegumu par to, ka SIA „ ” neatrodas to juridiskajā adresē: Rīga, Maskavas iela.

Uzņēmumu reģistrs izskatot ierakstus komercreģistrā un SIA „ ” reģistrācijas lietā esošos dokumentus, konstatē, ka 21.10.2011. Reģistra valsts notārs, pamatojoties uz 18.10.2011. „ ” iesniegto pieteikumu izmaiņām un tam pievienotajiem dokumentiem, pieņēma lēmumu, tai skaitā izdarīt ierakstu komercreģistrā par „ ” juridiskās adreses maiņu no Rīga, Zvanu iela iz Rīga, Maskavas iela.

Minētajam pieteikumam pievienota nekustamā īpašuma Maskavas iela „ ”, Rīga īpašnieka SIA „ ” valdes priekšsēdētāja A R Piekrišana. Uzņēmuma reģistrs ņemot vērā iepriekš minēto vērš uzmanību, ka, iespējams, nekustamā īpašuma īpašnieka, Sabiedrības valdes priekšsēdētāja A R 17.10.2011. Piekrišana ir viltota.

Atbildība pēc Krimināllikuma 275.panta Dokumenta, zīmoga un spiedoga viltošana un viltota dokumenta, zīmoga un spiedoga realizēšana un izmantošana, iestājas par dokumenta, kas piešķir tiesības vai atbrīvo no pienākumiem, zīmoga vai spiedoga viltošanu, kā arī par viltota dokumenta vai spiedoga realizēšanu vai izmantošanu.

Uzņēmuma reģistra iesniegumam pievienotā nekustamā īpašuma Maskavas iela „ ”, Rīga īpašnieka SIA „ ” valdes priekšsēdētāja A R Piekrišana nevar tikt vērtēta kā dokuments krimināllikuma 275.panta izpratnē, jo atsevišķi tā kā dokuments nepiešķir tiesības un neatbrīvo no pienākumiem.

Ņemot vērā augstāk minēto un vadoties no Kriminālprocesa likuma 373.p., un 377.p.1.d.2.p.,

nolēma:

1. Atteikt uzsākt kriminālprocesu, jo notikumā nav saskatāms noziedzīga nodarījuma sastāvs pēc krimināllikuma 275.p.1.d.;
2. Paziņot iesniedzējam par pieņemto lēmumu Kriminālprocesa likuma 373.panta kārtībā.
3. Lēmumu par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu var pārsūdzēt Jēkabpils rajona prokuratūrā 10 dienu laikā pēc paziņojuma saņemšanas dienas.

VP ZRP Jēkabpils iecirkņa
Kriminālpolicijas nodaļas
vecākais inspektors

A. Bērziņš

**2.lēmums. Par parakstu viltošanas kvalificēšanu
kā administratīvo pārkāpumu**

Latvijas Republikas Iekšlietu ministrija
Valsts policija
Rīgas reģiona pārvalde

Kontroles datums <i>16.05.2012</i> <i>Kalniņa</i>									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
21	22	23	24	25	26	27	28	29	
31	32	33	34	35	36	37	38	39	

RĪGAS CENTRA IECIRKNIS

Matīsa ielā 9, Rīga, LV-1001, fakss 67086231, e-pasts ovg.centrs@riga.vp.gov.lv, tālrunis 67086213, 67086253

2012.g. 16.05.2012 Nr.20/10/7 - *9297*

Uz 2012.g. 15.maija Nr. 22-10-70512/id

Rīga

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistram
Pērses iela 2
Rīga, LV-1011

Par atbildes sniegšanu.

Ar šo informējam, ka Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Centra iecirknī tika veikta pārbaude pēc Jūsu sniegtās informācijas par saņemto V ..... V ..... iesniegumu, par iespējamo SIA „.....”

3”, vienotais reģ.Nr.4 ..... , reģistrācijas dokumentu viltošanu un to izmantošanu, 30.01.2008.g. iesniedzot tos LR Uzņēmumu reģistrā, pēc adreses Rīga, Pērses ielā 2,- un 16.05.2012.g. tika pieņemts lēmums par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 377.panta 1.daļas 1.punktu (nav noticis noziedzīgs nodarījums) un Kriminālprocesa likuma 373.p.1.d. (konstatēts, ka nav pamata kriminālprocesa uzsākšanai).

Kriminālprocesa likums neparedz Jums tiesības pārsūdzēt minēto pieņemto lēmumu.

Iecirkņa priekšnieks

*Valsts policija
Rīgas reģiona pārvalde
Rīgas centra iecirknis
Kriminālprocesa nodaļas
priekšnieks*

M.Mežavilks

A. Logins

Griņeviča
67086216

Pievienots liest. Nr. 22-10

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistra
Kontroles nodaļas vadītāja vietniece –
valsts notāre **L.Kalniņa**

22.05.2012. Kalniņa

Saņemts LR Uzņēmumu reģistrā 2012 21. MAIJS Reģ.Nr. <i>70512/L</i>

3.lēmums. Par atteikšanos
uzsākt kriminālprocesu noilguma dēļ

Latvijas Republikas Iekšlietu ministrija
Valsts policija
Rīgas reģiona pārvalde
RĪGAS CENTRA IECIRKNIS

Matīsa ielā 9, Rīga, LV-1001, fakss 67086231, e-pasts ovg.centrs@riga.vp.gov.lv, tālrunis 67086213, 67086253

2012.g. 14. 05. 2012. Nr.20/10/7 - 8940

Uz 2012.g. 10.maija Nr. 22-10-68614/id

Rīga

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistram
Pērses iela 2
Rīga, LV-1011

Kontroles datums 01.06. 2012. Kārtošana									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40

Par atbildes sniegšanu.

Ar šo informējam, ka Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Centra iecirknī tika veikta pārbaude pēc Jūsu sniegtās informācijas par saņemto J. Š. iesniegumu, par iespējamo SIA, vienotais reģ.Nr., un SIA, vienotais reģ.Nr., reģistrācijas dokumentu viltošanu un to izmantošanu, 10.03.2010.g. un 15.03.2010.g. iesniegtus LR Uzņēmumu reģistrā, pēc adreses Rīga, Pērses ielā 2,- un 14.05.2012.g. tika pieņemts lēmums par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 377.panta 1.daļas 3.punktu (iestājies noilgums) un Kriminālprocesa likuma 373.p.1.d. (konstatēts, ka nav pamata kriminālprocesa uzsākšanai).

Iecirkņa priekšnieka p.i.

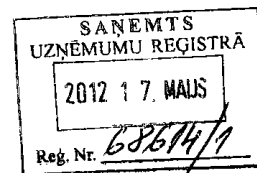
Ista policijas Rīgas reģiona pārvaldes
Centra iecirkņa
Pērses ielā 2, nodalījuma
Galvenais inspektors
Mārtis Zālītis

U.Āva

Griņeviča
67086216

Pw. l. 22-10

17.05.2012.

2010.gadā Uzņēmumu reģistrs uzmanību vērta parakstu viltošanas problēmas risināšanai...

ZIŅU AĢENTŪRA LETA 2010.GADA 27.JŪLIJS

Pieaudzis Uzņēmumu reģistrā iesniegto viltoto dokumentu skaits

Uzņēmumu reģistrs (UR) šā gada pirmajos sešos mēnešos policijai nosūtījis ziņas par 153 riskantajiem komersantiem, saistībā ar kuriem, iespējams, notikusi dokumentu viltošana. Šis skaits ir lielāks nekā pērn visa gada garumā.

Kā aģentūra LETA uzzināja Tieslietu ministrijā, 2009.gada 12 mēnešos UR policijai nosūtīja ziņas par 125 riskantajiem komersantiem, saistībā ar kuriem varētu būt notikusi dokumentu viltošana, bet 2008.gadā visa gada garumā šādi riskantie komersanti, par kuriem informēta policija, bijuši 106.

Lai veicinātu ātrāku gan valsts, gan ārvalstu atzītu ekspertu atzinumu saņemšanu par parakstu viltošanas faktu dokumentos, UR vēlas sadarboties ar tiesu ekspertīžu biroju (VTEB). Šāds lēmums UR pieņemts 13.jūlijā notikušajā Konsultatīvās padomes nozaru sēdē.

Kā skaidro UR, patlaban eksperta atzinuma saņemšanas ilgums par viltotiem parakstiem un dokumentiem ir aptuveni mēneši, turklāt reģistrs nevar pārliecināties ārvalstu eksperta kvalifikāciju un statusu, bet VTEB var sniegt šādu informāciju.

Kā norāda galvenais valsts notārs Ringolds Balodis, panākt, lai UR neiesniegtu viltojumus, reģistrs, protams, nevar, taču tas var klientiem atvieglot pārbaudes procedūru. "Tuvākajā laikā strādāsim pie sadarbības mehānisma ar VTEB, lai iespējamus viltojumus pārbaudītu tikai valsts atzīti eksperti un lai UR klientiem tas neradītu jaunus birokrātiskos šķēršļus," sola Balodis.

Galveno valsts notāru pēdējā laikā satrauc arī UR veidlapu un amatpersonu parakstu viltojumi. "Pavisam nesen pie mums atnāca kāds komersants, kurš saņēmis it kā UR vēstuli ar aicinājumu ierasties uz uzņēmuma izslēgšanas procedūru. Vēstule bija noformēta uz UR veidlapas ar darbinieku parakstiem. Tā izskatījās gandrīz kā īsta," pastāstīja Balodis.

Arī par šo gadījumu esot informēta policija.

Valsts

divi
par

2011.gadā problēma ar parakstu viltošanu pastiprinājās...

DIENAS BUSINESS, 2011. GADA 31. AUGUSTS

Nezinot kļūst par uzņēmumu īpašniekiem

Autors: Māris Ķirsons

Neraugoties uz dažādiem drošības filtriem, tomēr joprojām ir fiziskās personas, kuras kļuvušas par kāda uzņēmuma valdes locekli vai īpašnieku, pašām to nezinot

Tādējādi daļa uzņēmumu valdes locekļu un vēl jo vairāk «īpašnieku» par savu atbildīgo amatu un īpašumu nereti uzzinot no parādu piedzinējiem vai tiesībsargāšanas iestāžu darbinieku klauvēšanas pie durvīm. Tiesa gan, daži, kaut kādā veidā uzzinājuši par savu «īpašumu» vai atrašanos amatā, dodas uz Uzņēmumu reģistru (UR) un ceļ pretenzijas. Proti, šā gada septiņos mēnešos UR saņemti 183 iesniegumi, kuros fiziskās personas apgalvojušas, ka neesot brīvprātīgi uzņēmušas kāda uzņēmuma valdes locekļa amatu vai arī neesot konkrētā uzņēmuma līdzīpašnieks vai 100% īpašnieks. Ir dzirdēti stāsti, ka bezdarbnieks vērsies darbā iekārtošanas kompānijā un tur pēc solījuma saņemt darbu atstājis gan savu pases kopiju, gan parakstījis kādus dokumentus, kurus apliecinājis zvērināts notārs, bet pēc vēstulēm pastkastē no kreditoriem vai nodokļu administrācijas atskārtis, ka kļuvis par uzņēmēju pret paša gribu.

183 sūdzības

«Visi saņemtie fizisko personu iesniegumi ir pārsūtīti pārbaudei veikšanai tiesībsargāšanas iestādēm,» skaidro UR galvenais valsts notārs Ringolds Balodis. Viņš atgādina, ka UR ir reģistrācijas, nevis izmeklēšanas un izziņas iestāde - par to, vai attiecīgie dokumenti vai tajos esošie paraksti ir vai nav viltoti. «Interesanti, ka trešdaļā gadījumu personas apgalvo, ka bijusi nozaudēta pase, pārējos gadījumos vienkārši paziņo, ka tām neesot nekāda sakara ar veiktajām reģistrācijām,» saņemtos pretenziju iesniegumus raksturo R. Balodis. Uz šiem pārsūtītajiem 183 iesniegumiem UR no tiesībsargājošām institūcijām atbildes saņēmis 136 iesniegumu gadījumā. «Divpadsmit gadījumos policija konstatējusi, ka tiešām notikusi dokumentu viltošana - attiecīgi UR lemts par prettiesisko izmaiņu reģistrācijas atcelšanu,» skaidro R. Balodis. Viņš zina teikt, ka savukārt 107 gadījumos policija nav konstatējusi prettiesiskas darbības. Iemesli gan esot dažādi: nav noticis noziedzīgs nodarījums vai iestājies noilgums. «Atlikušajos gadījumos sniegta informācija, ka uzsākto kriminālprocesu ietvaros tiek veikta pārbaude,» tā R. Balodis.

Vilto dokumentus

UR vadītājs atzīst, ka laiks, kad tika mēģināts reģistrēt uzņēmumus neesošā adresē un uz mirušas vai pat vispār neeksistējošas personas vārda, ir beidzies, jo šo ziņu neatbilstību var konstatēt, veicot pārbaudi Iedzīvotāju reģistrā vai Adrešu reģistrā. Šobrīd vairāk tiek «ķertas personas» uz viltotiem parakstiem. Diemžēl daudz riskanto - fiktīvo gadījumu ir saistībā ar nozagtām pasēm vai pasu datu kopiju izmantošanu. «Joprojām pastāv iespējas pārreģistrēt

uzņēmumus ar zagtu vai nozaudētu pasu datiem, it īpaši, ja persona par pases pazaudēšanu nav informējis attiecīgās valsts iestādes, jo UR dokumentu sastādīšanas faktiskos apstākļus nevar, pat nedrīkst pārbaudīt,» tā R. Balodis. Tieši tāpēc nāk iesniegumi no konkrētām personām, kuros tiek aprakstīta situācija par to, kā cilvēks kļuvis par kāda komersanta īpašnieku vai valdes locekli, vai arī pausts izbrīns par amatu. «Bez nozagto (pazaudēto) pasu īpašnieku stāstiem ir tādi, kur kāds paziņa palūdzis parakstīt dokumentus (vairākos gadījumos pat par konkrētu samaksu) un, neiepazinies ar to saturu, to parakstītājs kļuvis par valdes locekli vai īpašnieku,» skaidro R. Balodis. Viņš nenoliedz, ka ekonomiskā recesija Latvijā var būt vilinājums blēžiem nopelnīt, īstenojot vienkāršākas un arī sarežģītākas blēdīšanās shēmas.

Riskantās kopijas

«Jautājums par pasu kopiju pieprasīšanu gan valsts un pašvaldību iestādēs, gan privātkompānijās konkrēta līguma noslēgšanai ir valsts mēroga jautājums,» tā uz jautājumu par pasu kopiju glabāšanas nosacījumu pastiprināšanu un iznīcināšanas jautājumu atbild R. Balodis. Viņš piekrīt, ka šis ir būtisks jautājums arī fizisko personu datu aizsardzības kontekstā. «Viena lieta, ja kāds pazaudē pasi vai savus datus labprātīgi par mazu, bet «taisnīgu samaksu» kādam iedod, bet pavisam kas cits, ja fiziskā persona nav nedz nozaudējusi pasi, nedz kādam sniegusi savas personas datus, tomēr kļuvusi par uzņēmuma īpašnieku vai valdes locekli,» skaidro R. Balodis.

Ierindo riskantajos

Pēc R. Baloža sacītā, visi šie uzņēmumi, kuru valdē ieceltas personas, kuras noliedz savu piekrišanu kļūt par valdes locekli vai arī par uzņēmuma īpašnieku, ir uzskatāmi par riskantajiem. «Lai arī tiem nav piekārts kāds sarkans karodziņš, tomēr šāda uzņēmuma darbībai, darījumiem jāpievērš pastiprināta visu iespējamo kontrolējošo iestāžu uzmanība,» stāsta R. Balodis. Viņš gan spiests atzīt, ka potenciālajiem darījumu partneriem šos riskanto uzņēmumu nosaukumus nav iespējams uzzināt. «Nav tāda normatīvā akta, kurā šos kaut kādu iemeslu dēļ par riskantajiem uzskatītos uzņēmumus varētu padarīt publiski zināmus, lai citi neiekrīt,» tā uz jautājumu par to, kādēļ šāds riskanto uzņēmumu saraksts nav pieejams uzņēmējiem, atbild R. Balodis. Viņš uzskata, ka krāpnieki stingrāk jāsoda.

**LATVIJAS VĒSTNEŠA PORTĀLS PAR LIKUMU UN VALSTI, 2011.GADA
8.SEPTEMBRĪ**

Uzņēmumu reģistrā – arvien vairāk viltotu dokumentu

Autors: Aivars Paegle, Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra Juridiskās nodaļas vadītājs
Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra darbības mērķis ir veikt kapitālsabiedrību (SIA, AS), biedrību, partiju un citu tiesību subjektu reģistrāciju, lai nodibinātu tiem juridisko statusu un nodrošinātu noteiktu ziņu publisku ticamību un publisku pieejamību. Piemēram, par SIA pamatkapitāla apmēru, dalībnieku sastāvu un valdi. Līdz ar to Uzņēmumu reģistra uzdevums ir likuma iespēju robežās nodrošināt, lai šīs institūcijas uzturētajos publiskajos reģistros būtu norādītas iespējami patiesākas ziņas.

Uzņēmumu reģistrs ir valsts iestāde, kas darbojas Tieslietu ministrijas pārraudzībā, reģistrē tiesību subjektus un apkopo ar to darbību saistītus dažādus juridiskos faktus. Attiecīgi Uzņēmumu reģistra galvenais pienākums ir valsts informācijas sistēmas uzturēšana - dažādu publisko reģistru pārraudzīšana, kā arī informācijas sniegšana par tiem sabiedrībai.

Patlaban iestādes pārziņā ir 16 publiskie reģistri, no kuriem 14 ir aktīvi reģistri, bet divi vēsturiski - sabiedrisko organizāciju reģistrs un politisko organizāciju reģistrs. Aktīvie reģistri

ir: Komercreģistrs, Uzņēmumu reģistrs, Maksātspējas reģistrs, Biedrību un nodibinājumu reģistrs, Komerčķīlu reģistrs, Laulāto mantisko attiecību reģistrs, Politisko partiju reģistrs, Arod biedrību reģistrs, Reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistrs, Publiskās un privātās partnerības līgumu reģistrs, Masu informācijas līdzekļu reģistrs, Pārstāvniecību reģistrs, Eiropas ekonomisko interešu grupu reģistrs un Šķīrējtiesu reģistrs.

Statistika - arvien satraucošāka

Tomēr pēdējos gados strauji pieaug Uzņēmumu reģistrā saņemto iesniegumu skaits, kuros privātpersonas informē, ka kļuvušas par krāpšanas upuriem. Personas norāda, ka ar viltotiem dokumentiem iestādē tiek sniegtas nepatiesas ziņas - viņas it kā pirkušas vai pārdevušas kapitāldaļas, piekritušas vai atteikušās no valdes locekļa amatam vai devušas atļauju savā īpašumā reģistrēt juridiskās adreses. Trešdaļā gadījumu personas norāda, ka dokumenti viltoti, iespējams, tāpēc, ka viņas ir apzagtas vai nozaudējušas pasi.

Uzņēmumu reģistrā (UR) 2009. gadā reģistrēts 91 iesniegums par fiktīva uzņēmuma pazīmēm, savukārt tiesībsargājošām iestādēm nosūtīti materiāli pārbaudes veikšanai par 125 riskantiem tiesību subjektiem. Pērn tika reģistrēti jau 143 šādi iesniegumi saistībā ar 236 riskantiem tiesību subjektiem. Šajā gadā statistika kļuvusi arvien satraucošāka, jo jau pirmajos astoņos mēnešos vien UR reģistrēts 231 iesniegums saistībā ar 409 riskantiem tiesību subjektiem. Daļā iesniegumu norādīts uz krāpnieciskām darbībām vienlaikus pat vairākās kapitālsabiedrībās.

Lai privātpersonas būtu gatavas saskarties ar dokumentu viltotāju radītajām sekām, ir svarīgi zināt, kā saskaņā ar pašreizējiem likumiem privātpersonas pēc iespējas ātrāk varētu panākt to UR valsts notāru lēmumu atcelšanu, kas panākti ar viltotiem dokumentiem.

Vispirms jāsaprot, ka **UR ir reģistrācijas, nevis izmeklēšanas un izziņas iestāde.**^[1] Tas nozīmē, ka UR nevar policijas vietā notvert konkrēto parakstu viltotāju, bet sadarbībā ar privātpersonu var ātrāk novērst nepatieso ziņu atrašanos publiskajos reģistros.

Saskaņā ar likuma "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 14. panta septīto daļu, ja UR tiek iesniegti nepārprotami pierādījumi, kas apliecina paraksta viltošanas faktu, valsts notārs pieņem lēmumu par atteikumu reģistrēt (pievienot lietai) dokumentus vai izdarīt ierakstu Komercreģistrā. Minētās normas mērķis ir panākt, lai, saņemot nepārprotamus pierādījumus par paraksta viltošanu, UR atzītu par juridiski nesaistošiem dokumentus, uz kuriem ir viltoti paraksti, ja šiem parakstiem būtu bijusi juridiska nozīme to īstuma gadījumā.

Šī norma dod pamatu arī jau veiktu reģistrācijas aktu atcelšanai, ja reģistrācija balstījusies uz dokumentiem, kuros ir viltots paraksts. Arī Administratīvā procesa likuma 86. panta otrās daļas 4. punkts nosaka: adresātam labvēlīgu prettiesisku aktu var atcelt, ja adresāts ir panācis šī akta pieņemšanu ar prettiesiskām darbībām.

Līdz ar to UR valsts notārs ir tiesīgs atteikt reģistrēt dokumentus vai izdarīt ierakstu Komercreģistrā, kā arī attiecīgi - atcelt dokumentu reģistrācijas vai ieraksta izdarīšanas Komercreģistrā lēmumu tikai tad, ja ir saņemti nepārprotami pierādījumi par paraksta viltošanas faktu. Valsts notārs nav tiesīgs pats vērtēt, vai attiecīgais paraksts ir viltots.

Kā pastiprināt drošības prasības UR iesniedzamajiem dokumentiem

Taču valsts notāram ir jāpārlicinās, vai iesniegtais dokuments, kas satur apgalvojumu par paraksta viltošanas faktu, var tikt uzskatīts par nepārprotamu pierādījumu likuma "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 14. panta septītās daļas izpratnē. **Privātpersonas apgalvojums iesniegumā, ka viņš nav parakstījis attiecīgos dokumentus, nav uzskatāms par šādu pierādījumu.**

Piemēram, ir gadījumi, kad persona paraksta dokumentu, bet vēlāk iesniegumā cenšas maldināt UR, ka dokumentu nav parakstījusi. Tiesību eksperti[2] ir atzinuši, ka ar jēdzienu "nepārprotami pierādījumi" jāsaprot jebkādi pierādījumi, kas nerada šaubas par paraksta viltošanas faktu. Tāpat Augstākās tiesas Senāts[3] norādījis, ka "nepārprotams pierādījums" minētās normas izpratnē ir tāds pierādījums, kas neatstāj dažādas interpretācijas iespējas, proti, kuru nevar pārprast un kura saturs ir viennozīmīgs.

Tas ir pierādījums, kas pats par sevi ir pietiekams, lai persona bez speciālām zināšanām parakstu ekspertīzes jautājumos varētu konstatēt faktu, ka paraksts ir viltots. **Kategorisks valsts atzīta eksperta[4] atzinums, ka paraksts ir viltots, ir tieši šāds pierādījums.** Pēc prakses secināms, ka eksperts atzinumu par paraksta viltošanas faktu sagatavo dažu nedēļu laikā. Attiecīgi valsts notārs uz tā pamata dažu darba dienu laikā atceļ tos lēmumus, kas panākti ar viltotiem dokumentiem.

Uzņēmumu reģistram ir saprotamas godīgo privātpersonu bažas par pašreizējo normatīvo regulējumu. Tādēļ UR kopīgi ar Tieslietu ministriju ir meklē labāko risinājumu, kā pastiprināt drošības prasības attiecībā uz UR iesniedzamajiem dokumentiem.

Pēc UR iniciatīvas šovasar ir panākti grozījumi Komercreģistrā[5], kas turpmāk nedod tiesības bez īpašnieka atļaujas reģistrēt viņam piederošajā adresē juridiskās adreses. Tieslietu ministrijas pastāvīgā Komerclikuma darba grupa, kurā ietilpst arī sabiedrības pārstāvji un eksperti, izskata iespēju, ka noteiktos gadījumos parakstiem jābūt notariāli apliecinātiem. Tātad jāvērtē, vai papildu administratīvie izdevumi privātpersonām atsver ieguvumu no notariāli apliecinātiem dokumentiem.

Jāatzīst, ka liela problēma vēl ir tā, ka policijai ir grūtības atklāt dokumentu viltošanas gadījumus. Ja būtu notiesājoši spriedumi, tad negodīgi cilvēki padomātu, pirms viltotu dokumentus.

Cerams, ka Komerclikuma darba grupa radīs atbilstošāko risinājumu, kas ļaus uzlabot komerciesiskās apgrozības drošību.

---

[1] Sk. arī: *Datu drošības caurumi*. Dienas Bizness, 31.08.2011. Pieejams:

<http://www.ur.gov.lv/faili/DB%2031.08.2011.tif>

[2] *Uzņēmumu reģistra amatpersonu lēmumu atziņas ar ekspertu komentāriem*. Jurista Vārds, 06.10.2009., Nr. 40(583) Pieejams: <http://www.ur.gov.lv/gvn.html?a=65&la=1288> un Jurista Vārds, 12.10.2010., Nr.41(636) Pieejams: <http://www.ur.gov.lv/gvn.html?a=65&la=1502>

[3] Augstākās tiesas Senāta 2011. gada 13. maija spriedums lietā Nr. SKA-210/2011.

[4] Saraksts ar valsts atzītiem ekspertiem ir atrodams šeit:

<http://www.ta.gov.lv/index.php/lv17/717/index.html>

[5] Pieejams: <http://www.likumi.lv/doc.php?id=232249>

2012.gadā parakstu viltotāju skaits strauji pieaug....

DIENAS BUSINESS, 2012. GADA 16. APRĪLIS

Vairāk riskanto komersantu

Autors: Māris Ķirsons

Prasība pēc nekustamo īpašumu īpašnieku atļaujas savā adresē reģistrēt uzņēmumu 2,5 reizes palielinājusi riskanto komersantu skaitu

«Tik milzīgs riskanto komersantu skaita pieaugums ir saistīts ar pērnā gada 1. jūlijā spēkā stājušos prasību par adreses īpašnieka piekrišanu savā adresē reģistrēt sev nepiederošu kompāniju,» skaidro Uzņēmumu reģistra galvenais valsts notārs Ringolds Balodis.

DB jau rakstīja, ka kopš šā gada 1. jūlija bez nekustamā īpašuma īpašnieka brīvā formā uzrakstītas atļaujas vairs nevar reģistrēt uzņēmumu vai biedrību juridiskās adreses svešā īpašumā. Juridiskās adreses reģistrēšanai vai izmaiņām ir obligāti jānorāda nekustamā īpašuma kadastra numurs, īpašnieka vārds, uzvārds, personas kods vai nosaukums. Savukārt, ja reģistrācijas pieteikumu paraksta persona, kurai pieder nekustamais īpašums, tad attiecīgā piekrišana nav jāiesniedz. Problēmas rodas tur, kur ir kopīpašums - atļauja nepieciešama no visiem īpašniekiem, kaut arī juridiskā adrese būtu tikai vienam no šiem kopīpašniekiem piederošajās telpās.

Šogad jau 119 gadījumi

Šogad tieši juridisko adresu īpašnieku piekrišanas viltošana ir galvenais iemesls konkrēto komersantu atzīšanai par riskantajiem. Proti, pirmajos trīs mēnešos fiksēti 119 riskantie komersanti, no kuriem 48 gadījumos ir jautājums par viltotu adreses īpašnieka piekrišanu konkrētā uzņēmuma juridiskās adreses norādīšanai. Savukārt 71 gadījumā uzņēmumu īpašnieks sūdzas, ka neesot reģistrējis uzņēmumu, kaut arī tāds ir reģistrēts uz viņa vārda.

R. Balodis uzsver, ka visos gadījumos informācija par nepatiesu ziņu sniegšanu par adresēm ir nosūtīta Valsts policijai, un daudzos gadījumos ir pamatotas aizdomas par viltotām nekustamo īpašumu īpašnieku atļaujām. «UR, saņemot informāciju par iespējamo dokumentu viltošanu, nosūta to izmeklēšanai Valsts policijai, un, cik ātri vai lēni tiek izmeklēts konkrētais gadījums, tas ir jautājums policijai,» skaidro R. Balodis. Viņš prognozē, ka kopējais sūdzību skaits par neatrašanos juridiskajā adresē tikai pieaugs un Valsts policijai darba kļūs vairāk. «Ja policijas kapacitāte ļaus šīs lietas ātri izmeklēt, tad arī krāpnieki tiks izvesti «tīros ūdeņos», tomēr pašreizējos apstākļos neesmu pārliecināts, ka sistēma «nebuksē»,» tā uz jautājumu par to, vai esošā sistēma ir pietiekami efektīva un spēj sodīt atļauju viltotājus, atbild R. Balodis. UR esot saņēmis daudzus policijas paziņojumus par administratīvo pārkāpumu lietvedības uzsākšanu, tomēr no Valsts policijas līdz šim esot saņemti tikai daži paziņojumi, kuros būtu secināts, ka nekustamā īpašuma īpašnieka

piekrišana ir viltota vai nav viltota. «Kamēr nav policijas, tikmēr šādi uzņēmumi vienkārši turpina eksistēt, jo nekādas sankcijas pret tiem UR nevar piemērot,» tā uz jautājumu, kad un kāda ir UR reakcija, atbild R. Balodis. Viņ gan nenoliedz, ka vēlme reģistrēt uzņēmumu svešā adresē bez īpašnieka piekrišanas rada daudz jautājumu un arī versiju, ieskaitot to, ka tādējādi tiek «ieplānota kāda shēma», jo atrast komersantu, kurš neatrodas adresē, ko tas norādījis, būs apgrūtināši.

Krāpnieku pazīmes

«Fiktīva identitāte, fiktīva juridiskā adrese, fiktīvi īpašnieki un amatpersonas - tas viss ir vienas ķēdītes dažādas izpausmes, jo visa pamatā ir vēlme veikt krāpnieciskus, noziedzīgus darījumus, to reālajiem izpildītājiem paliekot nezināmiem, nerasniedzamiem un neatrodamiem,» secina kriminologs Andrejs Vilks, uzsverot, ka ārzemēs arvien pieaug tā dēvētā identitātes zagšana kibervidē, kur vēlāk ar nozagto identitāti tiek veikti darījumi, par kuriem atbildību prasa no tiem, kuriem tā ir nozagta. «Fiktīva uzņēmējdarbība ir bijusi visus šos Latvijas neatkarības gadus, taču riskanto komersantu pieaugums liek uz tās apmēriem sākt raudzīties ar pieaugošām bažām,» tā A. Vilks.

DIENAS BUSINESS, 2012. GADA 4. JŪNIJS

Aktivizējas parakstu viltotāji

Autors: Zanda Zablovskā, Elīna Pankovska, Māris Ķirsons

Uzņēmumu reģistrā aug sūdzību skaits par parakstu viltošanas gadījumiem, policija pret viltotājiem esot salīdzinoši bezspēcīga

Pieaugošās sūdzības par viltotiem nekustamo īpašumu īpašnieku parakstiem uz atļaujām konkrētajā adresē reģistrēt uzņēmumu spiež meklēt risinājumus.

Par savā īpašumā pēkšņi atrastajiem «dzeguzēniem» fiziskās personas sūdzējušās gan Uzņēmumu reģistrā (UR), gan Valsts policijā, taču pie risinājuma, kā no šiem «atradeņiem» īsti atbrīvoties, tā arī nav tikuši. Viena persona uzrakstījusi vēstuli arī Saeimas Juridiskajā komisijai. Tās priekšsēdētāja Ilma Čepāne pagaidām saņemto vēstuli par to, kā kādas personas īpašumā pretēji likumam bez viņas ziņas reģistrēti vairāki uzņēmumi, nekomentē. Saņemtā vēstule nosūtīta UR galvenajam notāram. Atbildi tika solīts sniegt pēc iespējas ātrāk, tomēr pagaidām komisijā nekas neesot saņemts.

Atbildīgās iestādes «rīkojoties savas kompetences ietvaros» un viss paliekot pa vecam ar visiem «dzeguzēniem» mājoklī. Vēl absurdāka situācija izveidojusies kādam īpašniekam, kura īpašumā bez viņa piekrišanas teju vai ik brīdī tiek reģistrēti jauni «dzeguzēni», bet to reģistrācijas dzēšana, neraugoties un īpašnieka pūlēm, nenotiekot, jo tam «neesot likumiska pamata».

DB jau rakstīja, ka kopš pērnā gada 1. jūlija bez nekustamā īpašuma īpašnieka brīvā formā uzrakstītas atļaujas vairs nevar reģistrēt uzņēmumu vai biedrību juridiskās adreses svešā īpašumā. Juridiskās adreses reģistrēšanai vai izmaiņām ir obligāti jānorāda nekustamā īpašuma kadastra numurs, īpašnieka vārds, uzvārds, personas kods vai nosaukums. Savukārt,

ja reģistrācijas pieteikumu paraksta persona, kurai pieder nekustamais īpašums, tad attiecīgā piekrišana nav jāiesniedz.

Darbs policijai

To, ka pēdējā laikā sūdzības par «dzeguzēniem» savos īpašumos tikai pieaug, apliecina arī UR galvenais valsts notārs Ringolds Balodis. Viņš norāda, ka visos gadījumos informācija par nepatiesu ziņu sniegšanu ir nosūtīta Valsts policijai. «UR, saņemot informāciju par iespējamo dokumentu viltošanu, to nosūta izmeklēšanai Valsts policijai, un tas, cik ātri vai lēni tiek izmeklēts konkrētais gadījums, ir jautājums policijai,» tā uz jautājumu par to, cik ātri notiek izmeklēšana un kādus UR lēmumus pieņem, atbild R. Balodis. DB piektdien neizdevās iegūt policijas viedokli šajā jautājumā. «Ja policijas kapacitāte ļaus šīs lietas ātri izmeklēt, tad arī krāpnieki tiks notverti un saņems pelnītu sodu, tomēr pašreizējos apstākļos šķiet, ka sistēma buksē,» tā uz jautājumu par to, vai esošā sistēma ir pietiekami efektīva un spēj sodīt atļauju viltotājus, atbild R. Balodis.

Atsaka kriminālprocesus

Šogad piecu mēnešu laikā UR tiesībsargājošajām iestādēm ir nosūtījis materiālus par 98 uzņēmumiem, kuri neatrodas juridiskajā adresē, un iespējami viltoto piekrišanu (parakstu) ar lūgumu veikt pārbaudi par to, ka UR ir sniegtas apzināti nepatiesas ziņas par šo uzņēmumu juridisko adresi. No tiesībsargājošajām iestādēm UR saņēmis 84 paziņojumus par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu, tikai 16 paziņojumus par kriminālprocesa uzsākšanu un vēl 15 paziņojumus par kriminālprocesa izbeigšanu.

Dokumentu viltošana ir noziedzīgs nodarījums, un viltošanai ir vairāki veidi, un viens no tiem ir paraksta viltošana. «Protams, ir jāskatās, kur tieši paraksts ir viltots, zem kāda dokumenta, jo kriminālatbildība ir paredzēta tikai par tādu dokumentu viltošanu, kas piešķir tiesības vai atbrīvo no pienākumiem,» uzsver zvērināts advokāts Dmitrijs Skačkovs. Piemēram, ārsta recepte vai darba nespējas lapa ir diskutējams jautājums.

R. Balodis jūtas izbrīnīts par policijas lēmumiem attiecībā uz kriminālprocesa ierosināšanas atteikšanu, turklāt viņu pārsteidz, ka juridiskās adreses īpašnieka paraksta viltošana no kriminālpārkāpuma tiek pārkvalificēta par administratīvo pārkāpumu. «Ja tiesībsargājošā iestāde nekonstatē noziedzīga nodarījuma pazīmes vai paraksta viltojuma faktu, tad strīdi risināmi civiltiesiskā kārtībā,» tā R. Balodis. Tādējādi UR no tiesībsargājošajām iestādēm šogad saņēmis 62 paziņojumus par administratīvās lietvedības uzsākšanu un 39 paziņojumus par lietvedības izbeigšanu administratīvā pārkāpuma lietā. Protams, ja tiek ierosināta administratīvā lieta, tad, pēc D. Skačkova sacītā, sods ir maigāks, jo administratīvajās lietās nav paredzēta, piemēram, ilgstoša brīvības atņemšana, bet gan tikai administratīvais arests kā bargākais sods. «Princips ir gluži vienkāršs - likums ir skaidrs, bet mums bieži vien skaidras lietas tiek padarītas par neskaidrām. Tā, piemēram, policijai ir neizdevīgi uzsākt kriminālprocesu, jo viņiem tā jau ir daudz darba. Tāpēc, ja nav kāds īpašs gadījums, viņi cenšas Krimināllikuma normu iztulkot sašaurināti,» saka D. Skačkovs un turpina: «Savukārt, ja lieta sasniedz tiesu, tā cenšas notiesāt cilvēku un par dokumentu dažkārt atzīst to, kas nemaz nav dokuments.» Jāņem vērā, ka administratīvie sodi ir mazāki un tos atšķirībā no kriminālsodiem var piespriest ne tikai tiesa.

«Kamēr nav policijas atzinuma, tikmēr šādi uzņēmumi vienkārši turpina eksistēt, jo nekādas sankcijas UR pret tiem nevar piemērot,» tā uz jautājumu, kad un kāda ir UR reakcija, atbild R. Balodis.

11 dzeguzēni

UR vadītājs arī nenoliedz, ka no vienas personas jau kopš marta regulāri tiek saņemti iesniegumi par to, ka bez tās piekrišanas ar viltotu atļauju (vai parakstu) tās īpašumā tiek reģistrēti uzņēmumi. Pēc R. Baloža sacītā, konkrētajā adresē jau reģistrēti 17 uzņēmumi. Pamatojoties uz šīs personas iesniegumu, UR jau ir nosūtījis materiālus Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Centra iecirknim par 11 uzņēmumiem. «Tendence rāda, ka atkal un atkal ir jauni tiesību subjekti, kuri tiek reģistrēti šīs vienas personas kā nekustamā īpašuma īpašnieka adresē. Diemžēl pie esošās likumdošanas UR savas kompetences ietvaros ir bezspēcīgs,» secina R. Balodis. Viņš atzīst, ka arī konkrētā nekustamā īpašuma īpašniekam nav nekādu likmīgu iespēju uzlikt «STOP» uz šajā adresē reģistrējamiem uzņēmumiem.

Savukārt viens no šādiem mājokļa īpašniekiem ar «dzeguzēnu» DB atzina, ka policijai būtu jāķer rokā dokumentu vai parakstu viltotāji un jāšedina reāli aizrestēm uz 5 vai 10 gadiem, turklāt šie «dzeguzēni» nekavējoties «jāizmet» no Komercreģistra, tiem nebūtu tiesību veikt komercdarbību (anulēta arī nodokļu maksātāja reģistrācijas apliecība), bet šo «dzeguzēnu» amatpersonām - liegt ieņemt amatus vismaz 10 gadus.

«Ja manā adresē bez manas ziņas un viltojot parakstu tiktu reģistrēts uzņēmums, es lūgtu uzsākt kriminālprocesu, bet gadījumā, ja tā uzsākšanu atteiktu, izvērtētu, vai personas darbībā nav saskatāms kāds administratīvā pārkāpuma sastāvs,» tā D. Skačkovs. Viņaprāt, ir jāņem vērā, ka administratīvās atbildības noilgums ir četri mēneši. «Principā uzņēmuma dibināšanas dokumenti varētu vēl būt zem Krimināllikuma panta. Te atkal jāpiebilst, ka nepieciešams precizēt, par kuru no dokumentiem ir runa,» tā D. Skačkovs.

Vairāki risinājumi

UR, saņemot personas iesniegumu par uzņēmuma juridiskās adreses reģistrāciju bez īpašnieka piekrišanas, sagatavo un nosūta brīdinājumu komersantam uz attiecīgo juridisko adresi. Ja izmaiņas Komercreģistrā nav veiktas un noteiktajā termiņā nav saņemti paskaidrojumi, tad UR ir tiesīgs iesniegt prasības pieteikumu tiesai ar lūgumu izbeigt attiecīgā uzņēmuma darbību. Savukārt, ja uzņēmums paziņo, ka tas atrodas reģistrētajā juridiskajā adresē, UR turpmākas darbības neveic.

R. Balodis norāda, ka UR pēdējos četrus gadus ir vairākkārt centies šim jautājumam pievērst likumdevēja uzmanību un pat ir ticis ar tiesībsargu, tomēr adrešu jautājums pamazām samilst vēl vairāk. Lai gan UR ir iesniedzis priekšlikumus par grozījumiem likumos Tieslietu ministrijai, kā vēl vairāk pastiprināt kontroli pār juridisko adrešu reģistrāciju, tomēr, ja policija meklēs iemeslus, kā šīs lietas nerisināt, jau tagad skaidrs, ka nekādi grozījumi likumos situāciju kardināli neglābs.

«Protams, būtu labi, ja UR tiktu iesniegti nevis brīvā formā uzrakstīti paziņojumi par savu piekrišanu, ka konkrētajam uzņēmumam tur būs juridiskā adrese, bet gan notariāli apliecināta vai ar drošu elektronisko parakstu apstiprināta izziņa. Taču jāsaprot, ka tie ir papildu izdevumi visiem iesniedzējiem, kas vēlās reģistrēt adreses. Tas būs papildu birokrātiskais slogs, un, vai nebūtu labāk, ja tiesīb- aizsardzības iestādes vienkārši pildītu savu darbu un atklātu blēžus un tos izolētu,» tā R. Balodis.

Db viedoklis: Kad vienā dzīvoklī pārāk daudz uzņēmumu savairojas...

Bija reiz laiks, kad toreizējais KNAB šefs, tagad - Saeimas deputāts Aleksejs Loskutovs sūdzējās, ka pie viņa mājoklī «dzīvo» vairāki cilvēki, kurus viņš acīs nekad nav redzējis. Nu, vienkārši deklarējušies, un viss!

Nevis tiem, kas vēlējas šādi kaut kur piedeklarēties, bija jāpierāda, ka viņiem ar attiecīgo mājokli tiešām ir kāda leģitīma saistība, bet gan reālajam iemītniekam nācās cīnīties, lai viņus no turienes izrakstītu laukā. Loskutovs jau gadiem ilgi ir Latvijā pazīstama persona, un tādējādi arī minētais gadījums ir pietiekami populārs, taču domājams, ka šādu piemēru mūsu valstī ir bez sava gala. Tomēr vēl paradoksālāk ir tas, ka itin viegli principā jebkur var pierēģistrēt arī savu uzņēmumu, neprasot konkrēto telpu īpašniekam, vai viņam pret šādu soli gadījumā nav kādu pretenziju.

Tiesa gan, lai reģistrētu savu firmu svešā adresē, Uzņēmumu reģistrā (UR) ir jāparāda papīrs, uz kura attiecīgo telpu īpašnieks ar savu parakstu ir apliecinājis, ka viņš šādam solim tiešām piekrīt. Turklāt šoreiz apzināti ir lietots jēdziens «papīrs», nevis «dokuments», jo mūsu likumdošana pieļauj, ka pilnībā pietiek, ja uz baltas papīra lapas uzraksta vajadzīgo tekstu un savu parakstu. Savukārt šāda lietu vienkāršošana ir novedusi pie tā, ka minētie papīri ar visiem parakstiem itin viegli ir viltojami. Rezultātā vienam otram iedzīvotājam atliek vien vērot, kā viņa mājoklī vairojas dažādi uzņēmumi, kuru vadītāji vai īpašnieki pie viņa nekad nav bijuši. Savukārt atbildīgās valsts institūcijas ar attiecīgo parādību acīm redzami netiek galā.

Tas ļauj secināt, ka gadījumos, kad persona dodas uz UR, lai reģistrētu uzņēmumu pašam nepiederošās telpās, līdzīgu būtu jāņem notariāli apstiprināts dokuments, kas apliecinātu, ka attiecīgajam uzņēmējam tiešām ir līgumattiecības ar attiecīgo telpu saimnieku vai vismaz ir godīgi saņemta atļauja no īpašnieka tur kaut ko reģistrēt. Protams, šāda uzņēmumu dibināšanas kārtība būtu birokrātiskāka un arī dārgāka nekā pašreiz. Toties drošāka!

Uzņēmumus cilvēks nedibina katru dienu, tāpēc šo lieko minēto neērtību pieciest nenāktos bieži. Šādā veidā faktiski būtu iespējams izskaust uzņēmumu reģistrēšanu bez telpu īpašnieku ziņas.

Ir taču skaidrs, ka pašreiz šādas darbības veic ne jau normāli strādājoši uzņēmumi, kas maksā nodokļus un nebaidās no dažādu valsts iestāžu darbības. Vienkārši sakot, firmas svešu cilvēku dzīvokļos, saimniekiem pašiem neko nezinot, reģistrē dažādi shēmotāji jeb blēži, kuri dara visu iespējamo, lai viņus nekad neviens neatrastu. Un ir vairāk nekā skaidrs, ka šādi cilvēki nekad nevērsīsies pie notāra ar lūgumu apstiprināt tiesības reģistrēt uzņēmumu kaimiņa dzīvoklī.

Protams, optimālā variantā ar šādiem krāpniekiem vajadzētu tikt galā likumsargiem, viņus izķerot un novedot līdz tiesas zālei. Bet acīmredzot tik «sarežģīts» pasākums atbildīgajām institūcijām nav pa spēkam, tāpēc jādod vien iespēja nopelnīt notāriem.